

zwiazani z Katedrowiastwem Badad, stali siq inicjatorami powstania Instytutu, który miał siq koncentrowad na badaniu historii kultury materialnej, rozumianej jako dyscyplina jednoczesna archeologia z historią gospodarczą i etnografią. A byli to profesorowie: Aleksander Głogoztar (1916–2000), Witold Hensel i Kazimierz Majewski (1903–1981). W roku 1954 dyrektorem Instytutu objad Professor Hensel i pełnił q dladbę do przejścia na emeryturę w 1989 roku. Cade 35 lat sukcesów, odznaczonych mianem w miedzym środowisku politycznym i gospodarczym. To właśnie dzięki Niemu Instytut Archeologii i Etnologii obecny jest w całej Polsce i wielu miejscach świata.

Pracował to właśnie z nazwiskiem Profesora Hensla wiądz siq jedno z najwadsniejszych inicjatyw naukowych Instytutu, tzw. wielkie symozium. Pierwsza zaszła ukazywał siq w druku *Przebiegiem iem poladk* (1975–1980), kolejnq zaszła objadło najstarsze dzieła Polski do czasów starozytnych włącznie. W latach 1976 i 1981 ukazały siq dwa tomy obszernego opracowania pt. *Etnografia Polski. Przemiany kultury ludowej*. W wyniku obszernego wyniku kilkadziesiąt badaczy opublikowane w latach 1978–1979 szadł tomów *Historii kultury materialnej Polski* w zarysie. Te pomnikowe dzieła stały siq kanonem polskiej archeologii, etnologii i historii kultury materialnej.

Na tak dawno temu pisałom wstęp do specjalnego numeru „Archeologii Polski” poświęconego czterdziuściuściu Profesora Hensla. Tytuł brzmiał: *Dopiero Czterdziuściu Lat, bowiem tak naprawdę to nie lata sq ważne — lecz dzieła. Cde więc znaczą lata i mniej lub bardziej okradle rocznice? Sq okazja, by miedm przypomnieć o wielkiej postaci Jubilata.*

Ryszard Schlad

BIBLIOGRAFIA PRAC PROF. DR. HAB. WITOLDA HENSLA ZA LATA 1988–2002 Z UZUPEŁNIENIAMI ZA LATA WCZEŚNIEJSZE*

1984

Polska Mieszka I i jej rodowód; Dolny Śląsk — Starozytność i wczesne średniowiecze; Pomorze — Jego kultura wczesnośredniowieczna; Skąd przyszli Słowianie?; Gniazdo Polan — Kruszwica czy Gniezno?; Przemiany Polaków; Chryścijanstwo w naszej kulturze; Nauka kształtuje oblicze narodu; Archeologia bliska współczesności, [w:] *Skąd przyszli Słowianie*, Warszawa, s. 9–196, 207–211, 245–249, 255–276.**

* Dotychczas ukazały siq następujące wykazy prac naukowych Profesora Witolda Hensla: L. J. Ł u k i, *Spis prac naukowych prof. dr. Witolda Hensla za lata 1936–1961*, „Archeologia Polski”, t. 8 : 1963, z. 2, s. 169–179; t e g o ż, *Spis prac naukowych prof. dr. Witolda Hensla za lata 1962–1969*, „Archeologia Polski”, t. 16 : 1971, z. 1/2, s. 9–18; P. P o d g ó r s k i e g o, *Bibliografia prac naukowych prof. dr. Witolda Hensla za lata 1936–1987*, [w:] *Studia nad emogenezą Słowian i kulturą Europy wczesnośredniowiecznej*, G. Labuda, S. Tabaczynski red., t. I, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–ódź 1987, s. 11–32, łącznie 644 pozycje; [b. a.] *Spis książek, rozpraw, artykułów, recenzji i notatek Witolda Hensla za lata 1935 – 31 I 1987*, [w:] *Vitoldus Hensel. Doctor honoris causa Universitatis Studiorum Mickiewiczianae Posnaniensis*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Seria Doktorzy Honoris Causa, nr 7, Poznań 1989, s. 41–87, łącznie 823 pozycje.

** Książka *Skąd przyszli Słowianie* stanowi zbiór różnych prac Profesora Witolda Hensla. W bibliografii zestawionej przez P. Podgórskiego figuruje ona pod numerem 622 (por. P. P o d g ó r s k i, *op. cit.*, s. 31). W spisie publikacji prof. W. Hensla, zawartym w broszurze okolicznościowej wydanej z okazji nadania Profesorowi doktoratu *honoris causa* Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, książka ta

1986

1. *Die Weichsel in der Urgeschichte*, „Slovenská archeológia”, t. 34, nr 2, s. 239–248.

1987

2. (z Z. Hilczer-Kurnatowską) *Studia i materiały do osadnictwa Wielkopolski wczesnohistorycznej*, t. 6, *Studia nad osadnictwem Wielkopolski wczesnohistorycznej*, W. Hensel red., Wrocław, ss. 404.
3. *Origine altomedievale delle città in Polonia*, [w:] *Varsavia, immagine e storia di una capitale*, catalogo della mostra, Ferrara, chiesa di San Romano, 27 giugno – 6 settembre 1987, E. Bonatti, S. Konarski, A. Rizzi red., Ferrara, s. 53–71.

1988

4. *Polska starożytna*, wyd. III uzupełnione, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź, ss. 721.
5. *Dawne siedziby Słowian I w. p.n.e.–VI w. n.e.*, „Nauka Polska”, R. 36, nr 6, s. 39–48.
6. (rec.) E. A. Šmidt, *Drevnerusskie archeologičeskie pamjatniki smolenskoj oblasti*, cz. 1, Moskwa 1982; cz. 2, Moskwa 1983, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 310–311.
7. (rec.) G. V. Stepanov (red.), *IX Meždunarodnyj s'ezd Slavistov — Kiev, sentjabr 1985 g. Naučno-informacionnye materialy*, Moskwa 1985, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 309.
8. *Ivan Dujčev (1907–1986)*, „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 333.
9. *V Międzynarodowy Kongres Archeologii Słowiańskiej. Kijów 1985*, „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 322–323.
10. *Przygotowania do X Międzynarodowego Zjazdu Sławistów*, „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 327.
11. (rec.) R. Volkajte-Kulikauskene (red.), *Problemy etnogeneza i etničeskoj istorii Baltov*, Wilno 1985, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 311–317.
12. (z H. Zołł) - A [d a m i k o w a].) *Sprawozdanie delegacji Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN z udziału w V Międzynarodowym Kongresie Archeologii Słowiańskiej w Kijowie*, „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 323–327.
13. *60-lecie urodzin akademika Bohuslava Chropovskiego*, „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 332–333.
14. [za rok 1987] *The Vistula in prehistoric times*, „Archaeologia Polona”, t. 25–26, s. 7–39.
15. *Uroczystości związane z 800-leciem Słowa o pułku Igora (Moskwa 25–26 IX 1986 r.)*, „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 331–332.
16. *Wspólnota kulturowa Słowian we wczesnym średniowieczu*, [w:] *Z polskich studiów slawistycznych*, seria VII, Warszawa, s. 539–545.
17. *Wszeczziązkowa Naukowa Konferencja poświęcona 800-leciu Słowa o pułku Igora*, „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 328.
18. *Wystawa: „Skarby dawnej Polski — od Wenetów do królów z polskiej dynastii piastowskiej” („I tesori dell'antica Polonia — dai Veneti ai re di Cracovia”)* w Turynie, „Slavia Antiqua”, t. 31, s. 328–331.

1989

19. [za rok 1988] (rec.) Ewald Schult, *Groß Raden — Ein slawischer Tempelort des 9./10. Jahrhunderts in Mecklenburg, mit einem Beitrag von Manfred Jährig*, Berlin 1985, [w:] „Archaeologia Polona”, t. 27, s. 250–253.

nosi numer 802 (por. *Vitoldus Hensel. Doctor honoris causa...*, s. 86). Natomiast w niniejszym zestawieniu Redakcja wymienia tytuły najważniejszych prac z tego zbioru.

20. [za rok 1988] (rec.) *I primi abitanti d'Europa 1.500.000–100.000 anni. Mostra realizzata a Roma con la collaborazione della Regione Lazio – Assessorato alla Cultura ed a Torino con la collaborazione della Regione Piemonte – Assessorato alla Cultura, Provincia di Torino – Assessorato alla Cultura Torino — Marzo–Aprile 1985*, Roma 1985, [w:] „Archaeologia Polona”, t. 27, s. 243–250.
21. [za rok 1988] *Veneti, i Wenedi ed i loro legami con le popolazioni dell'Italia settentrionale e della Polonia*, „Archaeologia Polona”, t. 27, s. 7–14.
22. [za rok 1988] *On the methods of studies on the ethnogenesis and topogenesis of the Slavs*, „Archaeologia Polona”, t. 27, s. 209–211.
23. [za rok 1988] *On the problems in the studies on early-medieval Venice – the Slavonic aspect*, „Archaeologia Polona”, t. 27, s. 213–219.
24. *Słowianie. Pochodzenie i dawne siedziby. Prolegomena*, [w:] *Vitoldus Hensel. Doctor honoris causa Universitatis Studiorum Mickiewiczianae Poznaniensis*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Seria Doktorzy Honoris Causa, nr 7, Poznań, s. 17–36.
25. [za rok 1988] *The cultural unity of the Slavs in the early Middle Ages*, „Archaeologia Polona”, t. 27, s. 201–208.
26. [za rok 1988] (rec.) *Velikaja Moravija, ee istoričeskoe i kul'turnoe značenie*, G.E. Sančuk, J. Poulik red., Moskva 1985, [w:] „Archaeologia Polona”, t. 27, s. 259–265.
27. Wykład wygłoszony na uroczystości otrzymania doktoratu *honoris causa* Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 19 I 1987 r., [w:] *Vitoldus Hensel. Doctor honoris causa Universitatis Studiorum Mickiewiczianae Poznaniensis*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Seria Doktorzy Honoris Causa, nr 7, Poznań, s. 37–40.

1990

28. *Consegna della medaglia „Niccolo Copernico” al professor dottor Nicola Cilento (1914–1988)*, „Archaeologia Polona”, t. 28, s. 261–263.
29. [za lata 1989–1990] *Czterdziesta piąta rocznica śmierci Lubora Niederlego i dwudziesta rocznica śmierci Józefa Kostrzewskiego*, „Slavia Antiqua”, t. 32, s. 361.
30. (rec.) F. E. Barth, J. Biel, M. Egg, A. France-Lanord, H.-E. Joachim, Ch. F. E. Pare, P. Schauer und H. P. Uenze, *Vierrädige Wagen der Hallstattzeit — Untersuchungen zu Geschichte und Technik*, Mainz 1987, [w:] „Archaeologia Polona”, t. 28, s. 223–225.
31. [za lata 1989–1990] (rec.) G. Sančuk, J. Poulik (red.), *Velikaja Moravija, ee istoričeskoe i kul'turnoe značenie*, Moskva 1985, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 32, s. 338–342.
32. (rec.) J. Soustiel, *La céramique islamique, avec la collaboration de Ch Kiefer [...] pour les analyses physiques et chimiques, préface de H.-P. Fourest*, Paris 1985, [w:] „Archaeologia Polona”, t. 28, s. 236–237.
33. (rec.) *La ceramica medievale nel Mediterraneo Occidentale — Siena 8–12 ottobre 1984 — Faenza 13 ottobre 1984, collective work*, Firenze 1986, [w:] „Archaeologia Polona”, t. 28, s. 225–227.
34. *Les Slaves. Ethnogenèse et topogenèse — prolégomènes*, „Archaeologia Polona”, t. 28, s. 7–22.
35. [za lata 1989–1990] *Osiemdziesięciolecie urodzin prof. H. H. Bielfeldta*, „Slavia Antiqua”, t. 32, s. 354–357.
36. [za lata 1989–1990] (rec.) P. Dinekov (red.), *Kirilo-Methodievska enciklopedia*, t. I, A–Z, Sofia 1985, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 32, s. 337–338.
37. [za lata 1989–1990] (rec.) Z. Vážarova, *Srednevekovnoto selište s. Garvan, Silistrenski okrąg, VI–XI v.*, Sofia 1986, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 32, s. 350–351.

38. (rec.) Ž i v k a V y ž a r o v a, *Srednovekovnoto selišče s. Garvan, silistrenski okryg (VI–XI v.) [Mittelalterliche Siedlung Garvan, Bezirk Silistra (6.–11. Jh.)]*, Sofia 1986, [w:] „Archaeologia Polona”, t. 28, s. 227–229.

1991

39. *Une contribution à la discussion sur l'ethnogenèse des Slaves*, [w:] *Ex oriente lux: mélanges offerts en hommage au professeur Jean Blankoff, à l'occasion de ses soixante ans*, t. I, Bruxelles, s. 135–141.
40. *The ancient abodes of the Slavs (1st to 6th cents AD)*, „Archaeologia Polona”, t. 29, s. 99–108.

1993

41. [za lata 1991/1992] *Dawne siedziby Słowian (I w. p.n.e.–VI w. n.e.)*, „Slavia Antiqua”, t. 33, s. 7–19.
42. [za lata 1991/1992] *X Międzynarodowy Kongres Sławistów (Sofia 14–22 IX 1988)*, „Slavia Antiqua”, t. 33, s. 283–284.
43. [za lata 1991/1992] (rec.) G e r a r d L a b u d a, *Rzekome drugie imię Mieszka I w Kronice Anonima Galla*, [w:] *Munera philologica et historica Mariano Plezia oblata*, opr. zbior., Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1988, s. 95–107, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 33, s. 266–267.
44. [za lata 1991/1992] *Jeden z listów profesora Józefa Kostrzewskiego z czasów II wojny światowej*, „Slavia Antiqua”, t. 33, s. 286–287.
45. [za lata 1991/1992] (rec.) L u b o m i r E. H a v l í k, *Geneze feudální společnosti a státu ve slovenském postředi*, Praha 1987, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 33, s. 266.
46. [za lata 1991/1992] (rec.) V [l a d i m i r]. D [a v i d o v i č]. B a r a n, *Pražská kultura Podnestrovja (po materialam poselenij u s. Raškov)*, Kiev 1988, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 33, s. 262–265.

1994

47. *Jubileusz Instytutu Archeologii i Etnologii PAN (dawniej Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN). List do Dyrektora i Współpracowników Instytutu*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 42, z. 2, s. 269–270.
48. [za rok 1993] *Prof. P. Dinekov nie żyje*, „Slavia Antiqua”, t. 34, s. 285.

1995

49. (rec.) *Acta Baltico-Slavica. Archeologia, Historia, Ethnographia et Linguarum Scientia*, t. 22, Warszawa 1994, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 36, s. 165–166.
50. [za rok 1994] (rec.) *Bollettino dell XIII Congresso dell'Unione Internazionale delle Scienze Preistoriche e Protostoriche — Forlì — Italia 1996*, No 2, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 35, s. 177–178.
51. (z S. T a b a c z y Ń s k i m) *Introduction*, [w:] *Theory and practice of archaeological research*, W. Hensel, S. Tabaczyński, P. Urbańczyk red., t. II: *Acquisition of field data at multi-strata sites*, P. Urbańczyk red., Warszawa, s. 7–14.
52. [za rok 1994] *Joachim Werner (1909–1994)*, „Slavia Antiqua”, t. 35, s. 214–215.
53. [za lata 1993–1994] *Pamięci Profesora Giuseppe Donato*, „Wiadomości Archeologiczne”, t. 53, z. 1, s. 149.
54. (z Z. H i l c z e r - K u r n a t o w s k ą, A. Ł o s i Ń s k ą) *Studia i materiały do osadnictwa Wielkopolski wczesnohistorycznej*, t. 7, *Studia nad osadnictwem Wielkopolski wczesnohistorycznej*, W. Hensel red., Poznań–Toruń, ss. 469.

55. [za rok 1994] *30 rocznica śmierci Tadeusza Lehra-Splawińskiego (1891–1965)*, „Slavia Antiqua”, t. 35, s. 215.
56. *Werner Coblentz (24 V 1917–7 VI 1995)*, „Slavia Antiqua”, t. 36, s. 193–194.
57. [za rok 1994] *W sprawie dalszej działalności Międzynarodowej Unii Archeologii Słowiańskiej*, „Slavia Antiqua”, t. 35, s. 201.
58. [za rok 1994] *Zmarł doc. dr Anton Točik (1919–1994)*, „Slavia Antiqua”, t. 35, s. 214.
59. *Zygmunt Gloger (1845–1910). 150 rocznica urodzin i 85 rocznica śmierci*, „Slavia Antiqua”, t. 36, s. 194–195.

1996

60. *Glosa do metody mikrogeograficznej w archeologii*, [w:] *Z badań nad genezą regionalizmu kulturowego społeczeństw Kujaw*, A. Koško red., *Studia i Materiały do Dziejów Kujaw*, t. 6, Poznań–Kruszwica–Inowrocław, s. 11–12.
61. (rec.) *Konrad Jazdzewski, Pamiętniki — Wspomnienia polskiego archeologa z XX wieku*, Wydawnictwo Fundacji Badań Archeologicznych imienia profesora Konrada Jazdzewskiego, Łódź 1995, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 37, s. 211–214.
62. *Międzynarodowe Sympozjum Archeologii Słowiańskiej. Warszawa 26–29 X 1995. Prolegomena*, „Slavia Antiqua”, t. 37, s. 7–20.
63. (rec.) *VI Międzynarodowy Kongress Slavjanskoj Archeologii, Novgorod 26–31 Avgust 1996. Archeologičeskij Biulleten, Nr 1*, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 37, s. 214–215.

1997

64. *Der Wohnbau in der Siedlung Biskupin, Wojewodschaft Bydgoszcz, Polen, aus der Lausitzer Kultur*, [w:] *Haus und Hof in ur- und frühgeschichtlicher Zeit. Bericht über zwei Kolloquien der Kommission für die Altertumskunde Mittel- und Nordeuropas vom 24. bis 26. Mai 1990 und 20. bis 22. November 1991 (Gedenkschrift für Herbert Jankuhn)*, H. Beck, H. Steuer red., Göttingen, s. 222–232.
65. *Jubileusz w Macedonii*, „Slavia Antiqua”, t. 37, s. 242–243.
66. *Matija Murko (10.02.1861–11.02.1952) — 45 rocznica śmierci; Max Vasmer (28.02.1866–30.11.1962) — także 35*, „Slavia Antiqua”, t. 38, s. 243–244.
67. (rec.) *Zofia Kurnatowska (red.), Słowiańszczyzna w Europie średniowiecznej*, t. I–II, Wrocław 1996, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 38, s. 201–203.

1998

68. *Glosa do toponomastyki Ostrowa Tumskiego w Poznaniu*, [w:] *Kraje słowiańskie w wiekach średnich. Profanum i sacrum*, H. Kóčka-Krenz, W. Łosiński red., Poznań, s. 492–495.
69. (z *S. Tabaczyńskim*) *Introduction*, [w:] *Theory and practice of archaeological research*, W. Hensel, S. Tabaczyński, P. Urbańczyk red., t. III: *Dialogue with the data: the archaeology of complex societies and its context in the '90s*, S. Tabaczyński red., Warszawa, s. 11–18.
70. (rec.) *Jerzy Kmiecński, Rekonstrukcje minionych kultur*, Lublin 1997, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 39, s. 299–301.
71. *Minęła 40-ta rocznica ukazania się ważnych dzieł polskich z zakresu etnogenezoologii słowiańskiej*, „Slavia Antiqua”, t. 39, s. 328–330.
72. *Poznań*, [hasło w:] *Enciclopedia dell'arte medievale*, A.M. Romanini red., t. 9, Roma, s. 705–707.

73. *Tadeusz Sulimirski (1898–1983). Garsć wspomnień w setną rocznicę urodzin wraz z wywanymi kartkami pamiątki*, „Slavia Antiqua”, t. 39, s. 321–328.

1999

74. (rec.) *Andrzej Buko* [red.], *Kleczanów. Badania rozpoznawcze 1989–1992*, Warszawa 1997, [w:] „Slavia Antiqua”, t. 40, s. 279–281.
75. *Rok bolesnych strat we władzach Międzynarodowej Unii Archeologii Słowiańskiej*, „Slavia Antiqua”, t. 40, s. 316.
76. *Vere Gordon Childe. Krótkie wspomnienie o wielkim uczonym — prahistoryku*, [w:] *V. Gordon Childe i archeologia w XX wieku*, J. Lech, F.M. Stepiński red., Prace Komitetu Nauk Pra- i Protohistorycznych PAN, t. 3, Warszawa, s. 159–160.
77. *W Poznaniu odkryto ostatnie ogniwo głównej rezydencji Mieszka I-go*, „Slavia Antiqua”, t. 40, s. 311–312.
78. *Wineta — miasto słowiańskie nad Bałtykiem, niegdyś ludne i opływające we wsze kie bogactwa, czy wytwór baśni o średniowiecznej karze bożej?*, „Slavia Antiqua”, t. 40, s. 273–274.
79. *Zgaśł Łászló Gerevich (1911–1998)*, „Slavia Antiqua”, t. 40, s. 315–316.
80. *Zmarł Jozef Poulík*, „Slavia Antiqua”, t. 40, s. 314–315.

2000

81. *Domniemana wenetyjska geneza rzeźby głowy dzika w drewnianym wale rezydencji książęcej na Górze Lecha w Gnieźnie, zapewne z połowy X wieku*, „Archeologia Polski”, t. 45, z. 1–2, s. 49–52.
82. *Etymologia nazwy Płock*, [w:] *Dzieje Płocka*, t. I, *Historia miasta do 1793 roku*, M. Kallas red., wydanie III, Płock, s. 15–17.
83. *Jubileusze zasłużonych roczników archeologicznych „Światowita” i „Przeglądu Archeologicznego”*, „Slavia Antiqua”, t. 41, s. 241–242.
84. *Ks. prof. František Dvorník. Na 25-lecie śmierci pro memoria i laudatio dla dzieła wiekiego Czecha, slavisty i bizantynologa*, „Slavia Antiqua”, t. 41, s. 246.
85. *Możliwe przeżytki weneckie wśród Bałtów (Estów) na początku wczesnego średniowiecza*, [w:] *Archeologia w teorii i w praktyce*, A. Buko, P. Urbańczyk red., Warszawa, s. 507–509.
86. *125 rocznica urodzin Witolda Klingera (1875–1962)*, „Slavia Antiqua”, t. 41, s. 243–244.
87. *150 rocznica urodzin wybitnego etnologa slavisty, pioniera badań nad sztuką podhalańską Władysława Mat'akowskiego*, „Slavia Antiqua”, t. 41, s. 243.
88. *Varsavia*, [hasło w:] *Enciclopedia dell'arte medievale*, A.M. Romanini red., t. 11, Roma, s. 506–508.

2001

89. *Do problematyki świętych gajów pogańskich — z komparatystyki archeologii słowiańskiej*, „Archeologia Polski”, t. 46, z. 1–2, s. 119–124.
90. (rec.) *Gerard Labuda, Święty Wojciech. Biskup — męczennik, patron Polski, Czech i Węgier*, Wrocław 2000, [w:] „Archeologia Polski”, t. 46, z. 1–2, s. 180–182.
91. (z *M. Hensel*) *Legenda o Winecie jako element w rozważaniach etnogenetycznych Słowiańszczyzny*, [w:] *Instantia est mater doctrinae. Księga jubileuszowa prof. dr. hab. Władysława Filipowiaka*, E. Wilgocki, M. Dworaczyk, K. Kowalski, A. Porzeziński, S. Słowiński red., Szczecin, s. 135–137.
92. *Pokrótce o elementach przedromańskich i tytule kościoła św. Jerzego w Gnieźnie na Górze Lecha — Z metody retrospekcyjnej*, „Slavia Antiqua”, t. 42, s. 171–174.

93. *Samodrażenie etymologiczne — Gniezno: spór o typ i treść rdzenia toponimu. Nie jedno- członowe i nie gniazdo — lecz dwuczłonowe: zapewne Kneř oraz gród (dun)*, „Slavia Antiqua”, t. 42, s. 159–161.
94. *Szkiec etnogenezyologiczne*, „Slavia Antiqua”, t. 42, s. 123–127.
95. *Wyrwane kartki z pamiętnika — dwukrotny szczęśliwy los w listopadzie 1944 w Lublinie*, „Slavia Antiqua”, t. 42, s. 187–190.

Prace w druku

96. *Czy dunum jest słowem wyłącznie celtyckim?*, „Slavia Antiqua”, t. 43.
97. *Glosa do etnogenezyologii słowiańskiej*, „Slavia Antiqua”.
98. *Kamienne trony jako symbole zwierzchności władzy książęcej u Słowian, powstałe zapewne pod impulsem kręgu bizantyjskiego*, „Slavia Antiqua”, t. 43.
99. *O wczesnoromańskich i romańskich strzechach budowlanych w Wielkopolsce — garść refleksji*, „Slavia Antiqua”, t. 43.
100. *Patrocinium św. Wita w Kruszwicy reliktem kaplicy pałacowej?*, „Slavia Antiqua”.
101. *Skąd się wzięła nazwa Biskupin i czemu „Stari Biskupici”?*, [w:] *Słowianie i ich sąsiedzi we wczesnym średniowieczu. Studia archeologiczne*, [księga jubileuszowa profesora Wojciecha Szymańskiego] M. Dulinicz red., Warszawa.
102. *Spór o rangę polityczną Poznania za Mieszka I i dalsza wyrwana kartka z pamiętnika*, „Slavia Antiqua”.
103. *Wolin — domniemana aparatura wenetyjska (związana ze świątynią zapewne słońca) oraz zabytki ze studni w Łęczycy (drewniany kielich i takież fallus z wyobrażeniem bóstwa słońca Swaroga)*, „Slavia Antiqua”, t. 43.

Opracowała Dorota Cyngot